

महाराष्ट्र राज्य पाठ्यपुस्तक निर्मिती व अभ्यासक्रम संशोधन मंडळ,

‘बालभारती’, सेनापती बापट मार्ग, पुणे ४११ ००४.

परिपत्रक

विषय : पाठ्यपुस्तक मंडळाने नव्याने प्रकाशित केलेल्या स्वाध्यायपुस्तिका व प्रात्यक्षिक नोंदवहींबाबत...

संदर्भ : अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन, शालेय शिक्षण व क्रिडा विभाग, मंत्रालय मुंबई यांचे पत्र क्रमांक

पुस्तक-२०२१/प्र.क्र.१७/एसटी-६ दिनांक ०४.०३.२०२२.

शैक्षणिक वर्ष २०२२-२०२३ पासून बालभारती मार्फत नव्याने प्रकाशित होणा-या स्वाध्यायपुस्तिका व प्रात्यक्षिक नोंदवहींची माहिती या परिपत्रकाद्वारे कळविण्यात येत आहे.

उपरोक्त संदर्भिय पत्रान्वये शैक्षणिक वर्ष २०२२-२०२३ पासून पाठ्यपुस्तक मंडळामार्फत इयत्ता ८ वी ते इयत्ता १२ वीच्या मराठी व इंग्रजी माध्यमांच्या स्वाध्यायपुस्तिका नव्याने प्रकाशित करण्यास तसेच इयत्ता ७ वी ते इयत्ता १२ वीच्या विद्यार्थ्यांसाठी कार्यपुस्तिकेची (प्रात्यक्षिक नोंदवही) निर्मिती करण्यास शासनाने मान्यता दिलेली आहे.

इयत्ता ८ वी ते इयत्ता १२ वीच्या स्वाध्यायपुस्तिका या पाठ्यपुस्तकांवर आधारित असून लेखनाचा सराव करणे तसेच बोर्ड परीक्षा सरावाच्या दृष्टिने विद्यार्थ्यांसाठी उपयुक्त साहित्य आहे. तसेच इयत्ता ७ वी ते इयत्ता १२ वीच्या प्रात्यक्षिक नोंदवहीमध्ये प्रयोग दिलेले असून शिक्षकांच्या मार्गदर्शनाखाली विद्यार्थ्यांनी या संबंधीची निरीक्षणे प्रात्यक्षिक नोंदवहीमध्ये नोंदवणे व शिक्षकांकदून तपासून घेणे अपेक्षित आहे. सदर स्वाध्यायपुस्तिका व कार्यपुस्तिका विद्यार्थ्यांसाठी उपयुक्त असून राज्यातील सर्व विद्यार्थ्यांना याबाबत माहिती असणे आवश्यक आहे.

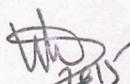
- १) इयत्ता ८ वी ते इयत्ता १२ वीच्या विद्यार्थ्यांकरीता स्वाध्यायपुस्तिका नव्याने प्रकाशित करण्यात आलेल्या असून पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या सर्व विभागीय भांडारामध्ये व नोंदणीकृत पुस्तकविक्रेते यांचेकडे उपलब्ध आहेत. सोबत परिशिष्ट ‘अ’ जोडले आहे.
- २) इयत्ता ७ वी ते इयत्ता १२ वीच्या विद्यार्थ्यांकरीता कार्यपुस्तिका (प्रात्यक्षिक नोंदवही) पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या सर्व विभागीय भांडारामध्ये व नोंदणीकृत पुस्तकविक्रेते यांचेकडे उपलब्ध आहेत. सोबत परिशिष्ट ‘ब’ जोडले आहे.
- ३) पाठ्यपुस्तक मंडळाने अत्यंत माफक किंमतीत (रु. ५०/- मध्ये) सर्व विषयांचे इयत्ता १ ली ते इयत्ता १० वी पर्यंत इयत्तानिहाय ई-साहित्य (ई-बुक) तयार केले असून सदर साहित्य मंडळाच्या ई-बालभारती या अऱ्यवर सर्वांसाठी उपलब्ध आहे. सदर अऱ्य प्ले-स्टोअरवरून डाउनलोड करून अथवा पाठ्यपुस्तकांमध्ये दिलेला QR कोड स्कॅन केल्यास सदर अऱ्यवर सदर ई-साहित्य (ई-बुक) वरीलप्रमाणे नाममात्र शुल्कामध्ये विद्यार्थ्यांना उपलब्ध होईल. सोबत परिशिष्ट ‘क’ जोडले आहे.

वरीलप्रमाणे नव्याने प्रकाशित झालेल्या स्वाध्यायपुस्तिका व प्रात्यक्षिक नोंदवही तसेच ई-बुक याबाबतची माहिती राज्यातील शासकीय शाळा, स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या शाळा, शासन अनुदानित, विनाअनुदानित व स्वयं अर्थसहाय्यीत शाळांमधील विद्यार्थी व इतर सर्व संबंधितांना देण्यात यावी व सदर दर्जेदार साहित्याचा उपयोग करण्याबाबतचे आवाहन करण्यात येत आहे.

सोबत : वरीलप्रमाणे

क्रमांक : व/ड/६/ १५१५

दिनांक : २६.०५.२०२२

(कृष्णकुमार पाटील)

संचालक,

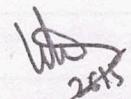
पाठ्यपुस्तक मंडळ, पुणे-४.

प्रति,

इयत्ता ८ वी ते इयत्ता १२ वीच्या विद्यार्थ्यांकरीता तयार करण्यात येत असलेल्या स्वाध्याय पुस्तिका
दर्शविणारा तक्ता (परिशिष्ट 'अ')

अ.क्र.	पुस्तकाचे नाव	इयत्ता	भाषा
१	२	३	४
१	बालभारती स्वाध्याय पुस्तिका	८ वी	मराठी व इंग्रजी
२	गणित स्वाध्याय पुस्तिका	८ वी	मराठी व इंग्रजी
३	सामान्य विज्ञान स्वाध्याय पुस्तिका	८ वी	मराठी व इंग्रजी
४	माय इंग्लीश बुक स्वाध्याय पुस्तिका	८ वी	इंग्रजी
५	इतिहास स्वाध्याय पुस्तिका	८ वी	मराठी व इंग्रजी
६	भूगोल स्वाध्याय पुस्तिका	८ वी	मराठी व इंग्रजी
७	सुलभभारती स्वाध्याय पुस्तिका	८ वी	हिंदी
८	सुगमभारती स्वाध्याय पुस्तिका	८ वी	हिंदी
९	कुमारभारती स्वाध्याय पुस्तिका	९ वी	मराठी व इंग्रजी
१०	गणित भाग १ व भाग २ स्वाध्याय पुस्तिका	९ वी	मराठी व इंग्रजी
११	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान स्वाध्याय पुस्तिका	९ वी	मराठी व इंग्रजी
१२	माय इंग्लीश बुक स्वाध्याय पुस्तिका	९ वी	इंग्रजी
१३	इतिहास स्वाध्याय पुस्तिका	९ वी	मराठी व इंग्रजी
१४	भूगोल स्वाध्याय पुस्तिका	९ वी	मराठी व इंग्रजी
१५	लोकभारती स्वाध्याय पुस्तिका	९ वी	हिंदी
१६	लोकवाणी स्वाध्याय पुस्तिका	९ वी	हिंदी
१७	कुमारभारती स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	मराठी व इंग्रजी
१८	गणित भाग १ व भाग २ स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	मराठी व इंग्रजी
१९	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान भाग १ स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	मराठी व इंग्रजी
२०	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान भाग २ स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	मराठी व इंग्रजी
२१	इतिहास व राज्यशास्त्र स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	मराठी व इंग्रजी
२२	भूगोल स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	मराठी व इंग्रजी
२३	माय इंग्लीश बुक स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	इंग्रजी
२४	लोकवाणी स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	हिंदी
२५	लोकभारती स्वाध्याय पुस्तिका	१० वी	हिंदी
२६	युवकभारती स्वाध्याय पुस्तिका	११ वी	मराठी व इंग्रजी

अ.क्र.	पुस्तकाचे नाव	इयत्ता	भाषा
२७	भौतिकशास्त्र स्वाध्याय पुस्तिका	११ वी	इंग्रजी
२८	रसायनशास्त्र स्वाध्याय पुस्तिका	११ वी	इंग्रजी
२९	जीवशास्त्र स्वाध्याय पुस्तिका	११ वी	इंग्रजी
३०	गणित आणि संख्याशास्त्र (कला व विज्ञान) भाग १ स्वाध्याय पुस्तिका	११ वी	इंग्रजी
३१	गणित आणि संख्याशास्त्र (कला व विज्ञान) भाग २ स्वाध्याय पुस्तिका	११ वी	इंग्रजी
३२	युवकभारती स्वाध्याय पुस्तिका	१२ वी	मराठी व इंग्रजी
३३	भौतिकशास्त्र स्वाध्याय पुस्तिका	१२ वी	इंग्रजी
३४	रसायनशास्त्र स्वाध्याय पुस्तिका	१२ वी	इंग्रजी
३५	जीवशास्त्र स्वाध्याय पुस्तिका	१२ वी	इंग्रजी
३६	गणित आणि संख्याशास्त्र (कला व विज्ञान) भाग १ स्वाध्याय पुस्तिका	१२ वी	इंग्रजी
३७	गणित आणि संख्याशास्त्र (कला व विज्ञान) भाग २ स्वाध्याय पुस्तिका	१२ वी	इंग्रजी

(कृष्णकुमार पाटील)

मा. संचालक,

पाठ्यपुस्तक मंडळ, पुणे ४

इयत्ता ७ वी ते इयत्ता १२ वीच्या विद्यार्थ्यांकरीता तयार करण्यात आलेल्या कार्यपुस्तिका
 (प्रात्यक्षिक नोंदवही) दर्शविणारा तक्ता (परिशिष्ट 'ब')

अ.क्र.	पुस्तकाचे नाव	इयत्ता	भाषा
१	२	३	४
१	सामान्य विज्ञान प्रात्यक्षिक कार्य नोंदवही	७ वी	मराठी व इंग्रजी
२	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान प्रात्यक्षिक नोंदवही	८ वी	मराठी, इंग्रजी व उर्दू
३	गणित प्रात्यक्षिक नोंदवही	९ वी	मराठी, इंग्रजी व उर्दू
४	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान प्रात्यक्षिक नोंदवही	९ वी	मराठी, इंग्रजी व उर्दू
५	जलसुरक्षा प्रकल्प नोंदवही व उपक्रम पुस्तिका	९ वी	मराठी, हिंदी, इंग्रजी व उर्दू
६	गणित प्रात्यक्षिक नोंदवही	१० वी	मराठी, इंग्रजी व उर्दू
७	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान प्रात्यक्षिक नोंदवही	१० वी	मराठी, इंग्रजी व उर्दू
८	जलसुरक्षा प्रकल्प नोंदवही व उपक्रम पुस्तिका	१० वी	मराठी, हिंदी, इंग्रजी व उर्दू
९	भौतिकशास्त्र प्रात्यक्षिक नोंदवही	११ वी	इंग्रजी
१०	रसायनशास्त्र प्रात्यक्षिक नोंदवही	११ वी	इंग्रजी
११	जीवशास्त्र प्रात्यक्षिक नोंदवही	११ वी	इंग्रजी
१२	गणित आणि संख्याशास्त्र (कला व विज्ञान) प्रात्यक्षिक नोंदवही	११ वी	इंग्रजी
१३	गणित आणि संख्याशास्त्र (वाणिज्य) प्रात्यक्षिक नोंदवही	११ वी	इंग्रजी
१४	अन्नशास्त्र व तंत्रज्ञान प्रात्यक्षिक नोंदवही	११ वी	मराठी व इंग्रजी
१५	भूगोल प्रात्यक्षिक नोंदवही	११ वी	मराठी व इंग्रजी
१६	भौतिकशास्त्र प्रात्यक्षिक नोंदवही	१२ वी	इंग्रजी
१७	रसायनशास्त्र प्रात्यक्षिक नोंदवही	१२ वी	इंग्रजी
१८	जीवशास्त्र प्रात्यक्षिक नोंदवही	१२ वी	इंग्रजी
१९	गणित आणि संख्याशास्त्र (कला व विज्ञान) प्रात्यक्षिक नोंदवही	१२ वी	इंग्रजी
२०	गणित आणि संख्याशास्त्र (वाणिज्य) प्रात्यक्षिक नोंदवही	१२ वी	इंग्रजी
२१	अन्नशास्त्र व तंत्रज्ञान प्रात्यक्षिक नोंदवही	१२ वी	मराठी व इंग्रजी
२२	भूगोल प्रात्यक्षिक नोंदवही	१२ वी	मराठी व इंग्रजी
२३	पर्यावरण शिक्षण प्रात्यक्षिक नोंदवही	११ वी व १२ वी	मराठी व इंग्रजी

(कृष्णकुमार पाटील)

मा. संचालक,

पाठ्यपुस्तक मंडळ, पुणे ४

पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या ई-बालभारती या अॅपवर उपलब्ध असलेले इयत्ता १ ली ते इयत्ता १० वीचे

ई-साहित्य (ई-बुक) दर्शविणारा तक्ता (परिशिष्ट 'क')

इयत्ता	मराठी माध्यम शीर्षक	इंग्रजी माध्यम शीर्षक
१ली	मराठी बालभारती	मजेत शिकूया मराठी
	My English book One	English Balbharati
	गणित	गणित
२री	मराठी बालभारती	मजेत शिकूया मराठी
	My English book Two	English Balbharati
	गणित	गणित
३री	मराठी बालभारती	मराठी सुलभभारती
	My English book Three	English Balbharati
	गणित	गणित
	परिसर अभ्यास (जिल्हा भूगोल)	परिसर अभ्यास (जिल्हा भूगोल)
४थी	मराठी बालभारती	मराठी सुलभभारती
	My English book four	English Balbharati
	गणित	गणित
	परिसर अभ्यास (भाग-१)	परिसर अभ्यास (भाग-१)
	शिवछत्रपती परिसर अभ्यास (भाग-२)	शिवछत्रपती परिसर अभ्यास (भाग-२)
५वी	मराठी बालभारती	मराठी सुलभभारती
	My English book Five	English Balbharati
	गणित	गणित
	परिसर अभ्यास (भाग-१)	परिसर अभ्यास (भाग-१)
	आपण असे घडलो	HOW WE CAME TO BE
	परिसर अभ्यास (भाग-२)	परिसर अभ्यास (भाग-२)
६वी	मराठी बालभारती	मराठी सुलभभारती
	My English book Six	English Balbharati
	गणित	गणित
	सामान्य विज्ञान	सामान्य विज्ञान
	इतिहास व ना.शास्त्र	इतिहास व ना.शास्त्र
	भूगोल	भूगोल
७वी	मराठी बालभारती	मराठी सुलभभारती
	My English book Seven	English Balbharati
	गणित	गणित
	सामान्य विज्ञान	सामान्य विज्ञान
	इतिहास व ना.शास्त्र	इतिहास व ना.शास्त्र
	भूगोल	भूगोल

इयत्ता	मराठी माध्यम शीर्षक	इंग्रजी माध्यम शीर्षक
८वी	मराठी बालभारती	मराठी सुलभभारती
	My English book Eight	English Balbharati
	गणित	गणित
	सामान्य विज्ञान	सामान्य विज्ञान
	इतिहास व ना.शास्त्र	इतिहास व ना.शास्त्र
	भूगोल	भूगोल
९वी	मराठी कुमारभारती	मराठी अक्षरभारती
	My English Coursebook	English Kumarbharati
	गणित भाग १	गणित भाग १
	गणित भाग २	गणित भाग २
	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान
	इतिहास व राज्यशास्त्र	इतिहास व राज्यशास्त्र
इयत्ता	भूगोल	भूगोल
	मराठी माध्यम शीर्षक	इंग्रजी माध्यम शीर्षक
१०वी	मराठी कुमारभारती	मराठी अक्षरभारती
	My English Coursebook	English Kumarbharati
	हिंदी लोकभारती	हिंदी लोकभारती
	हिंदी लोकवाणी	हिंदी लोकवाणी
	गणित भाग १	गणित भाग १
	गणित भाग २	गणित भाग २
	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान भाग १	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान भाग १
	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान भाग २	विज्ञान आणि तंत्रज्ञान भाग २
	इतिहास व राज्यशास्त्र	इतिहास व राज्यशास्त्र
	भूगोल	भूगोल
संस्कृत आमोदः		संस्कृत आमोदः
संस्कृत आनन्दः		संस्कृत आनन्दः

W.W.
26/12/2022

(कृष्णकुमार पाटील)

मा. संचालक,

पाठ्यपुस्तक मंडळ पुणे ४